

RAZGLEDI

**ČLENITEV SLOVENIJE NA GOZDNOGOSPODARSKA
OBMOČJA – PRIMER PRAKTIČNE REGIONALIZACIJE**

AVTOR

Janez Pirnat

Naziv: dr., docent

Naslov: Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, Večna pot 83, SI – 1000 Ljubljana, Slovenija

E-pošta: jp@uni-lj.si

Telefon: 01 423 11 61

Faks: 01 257 11 69

UDK: 630(497.4)

COBISS: 1.01

IZVLEČEK

Členitev Slovenije na gozdnogospodarska območja – primer praktične regionalizacije

V razpravi prikazujemo členitev Slovenije na 14 območij, ki jo uporablja gozdarstvo. Najprej prikazujemo spremembo gozdarske členitve Slovenije s 17 na 14 območij. Skoraj 90 % vseh meja območnih enot poteka po mejah občin oziroma katastrskih občin, ostalo pa po naravi. V nadaljevanju primerjamo to členitev s karto poimenovanja besede gozd v različnih slovenskih govorih, ki pokaže nekaj ujemaajočih se meja. Primerjava meja območij z Vrišerjevo in Plutovo regionalizacijo pokaže v grobem podobno sliko, največje razlike so na območju vzhodnega Pohorja, Konjiške gore, spodnjega Posavja, Zasavja, Žirov ter zlasti na območju Ilirske Bistrice. Razlike v členitvah so brez dvoma tudi posledica različnih časov, v katerih so regionalizacije nastajale in različnih potreb. Kljub temu je gozdarska členitev lahko zanimiva osnova za nove regionalizacije Slovenije.

KLJUČNE BESEDE

gozdarstvo, regionalizacija, gozdnogospodarsko območje, meje v krajini, katastrske občine, Slovenija

ABSTRACT

A division of Slovenia on forest management regions – an example of a practical regionalization

A division of Slovenia into 14 forest management regions is given showing its development from originally 17 to the present 14 regions. Nearly 90% of forest management regions borders are based on borders of municipalities and cadastral communities. The comparison of this division with a map of different names to denote »forest« in different Slovene dialects shows some similarities. The comparison with regionalizations of Slovenia proposed by Vrišer (1990) and Plut (1999) shows roughly the same division, with most of the changes to be found in regions of eastern Pohorje, Konjiška gora, spodnje Posavje, Zasavje, Žiri and mostly on a region around Ilirska Bistrica. The differences in divisions are no doubt based on their historic development and different needs. However the division of Slovenia on forest management regions can be regarded as an interesting background for further regionalizations of Slovenia.

KEYWORDS

forestry, regionalization, forest management region, landscape boundaries, cadastral communities, Slovenia

Uredništvo je prispevek prejelo 14. januarja 2003.

1 Uvod

V Sloveniji se vse bolj zavedamo, da bo morala država poskrbeti za učinkovito členitev na manjše enote, regije. V ta namen je med drugim leta 1999 nastal tudi projekt Pokrajine v Sloveniji, ki naj bi pripomogel izdelati najbolj optimalno regionalizacijo Slovenije. V zadnjem desetletju 20. stoletja se je zlasti v novejši geografski strokovni literaturi pojavilo več zanimivih člankov in tudi polemik, ki se tako ali drugače dotikajo regionalizacij pa tudi tipizacij Slovenije (Kladnik 1996, 123; Natek 1998, 139; Perko 1998, 23; Perko in Orožen Adamič 1998; Plut 1999, 9), predlog regionalne razdelitve krajinskih tipov v Sloveniji pa so izdelali tudi krajinski arhitekti (Marušič in Ogrin 1995).

Geografi ločijo naravnogeografsko in družbenogeografsko regionalizacijo. Prva se močneje naslanja na naravne danosti prostora (relief, podnebje, vegetacija), druga pa močneje na človekov vpliv v prostoru. Seveda pa se obe prepletata in dopolnjujeta, saj dandanes praktično ni več pokrajine, kjer bi ne bilo človekovega vpliva. Zanimivo je, da so v zgoraj naštetih delih prevladoval naravnogeografske členitve, novejši poskus sonaravne členitve, ki izhaja tako iz naravnih kot tudi nekaterih družbenih dejavnikov pa predstavlja zlasti Plutovo delo (1999, 9), vsekakor pa moramo med deli, ki se opirajo na družbene dejavnike omeniti nekaj starejše, a klasično Vrišerjevo delo (1990, 225).

Ob tem je zanimivo, da so avtorji regionalizacij ob svojih pregledih praviloma puščali ob strani naravno utemeljene členitve Slovenije, ki so jih v preteklosti prispevale druge stroke, zlasti fitocenologija (Wraber 1960, 1; 1969, 1; Zupančič, Marinček, Seliškar in Puncer 1987, 1; Zupančič in Žagar 1995, 20) in gozdarstvo (Golob, Čas in Azarov 1990, 55; Hladnik 2002, 181).

Pričujoča razprava je nastala prav v želji, da dopolnimo tovrstno podobo Slovenije s členitvijo, ki jo že več kot pol stoletja poznamo in uporabljamo gozdarji. Ni naš namen, da bi v mozaik regionalizacij in tipizacij na vsak način stlačili še svoj kamenček, pač pa da predstavimo, zlasti v geografskih krogih, očitno premalo znano členitev in prikažemo na njene dobro in morda tudi manj dobre plati, ob tem pa opozorimo, da ta členitev pol stoletja dobro deluje.

1.1 Metodologija

V pričujoči razpravi smo najprej prikazali razvoj gozdarske členitve Slovenije iz 17 na 14 območnih enot, v obeh primerih smo primerjali delež naravno in družbeno opredeljenih meja. To primerjavo smo izdelali s pomočjo vektorskih izrisov meja v merili 1 : 50.000 in ustreznimi topografskimi kartami v enakem merilu ter digitalnimi vektorskimi kartami občinskih meja in meja katastrskih občin. V nadaljevanju smo primerjali trenutno delitev na 14 območnih enot Zavoda za gozdove Republike Slovenije s karto poimenovanja besede gozd v različnih slovenskih govorih (Benedik 1990, 216) ter s Plutovo (1999) in Vrišerjevo (1990) regionalizacijo Slovenije. Ker sta uporabljala Plut in Vrišer pri členitvi meje katastrskih občin in meje nekdanjih občin, je bila primerjava z gozdarsko delitvijo toliko lažja. Vse obdelave smo izpeljali s pomočjo geografskih informacijskih sistemov v okolju programov CartaLinx 1.2 in Idrisi 2.0, za izrise smo uporabili program CorelDRAW 6.0.

2 Razvoj gozdnogospodarskih območij kot primer členitve Slovenije

Načelo vsakega dobrega gospodarjenja je, da naj bi človek kar najbolj umno upravljal izbrani prostor in naravne danosti v določenih družbeno-gospodarskih okoliščinah. Načela sonaravnega razvoja zahtevajo členitev ozemlja države na manjše, obvladljive enote, delitev, ki naj upošteva tako naravne danosti kot družbeno-gospodarske okvire prostora in časa.

Slovenija obsega 20.273 km² in leži na obrobju alpskega, panonskega, dinarskega in sredozemskega sveta. Zato in tudi njene reliefne razgibanosti, pestre matične podlage, talnih razmer in klimatskih posebnosti je pestra in prepletena tudi njena floristična sestava. Zaradi vsega tega je vsak poskus njene

Preglednica 1: Gozdnogospodarska območja v Sloveniji v letu 1948 (Gašperšič 1995).

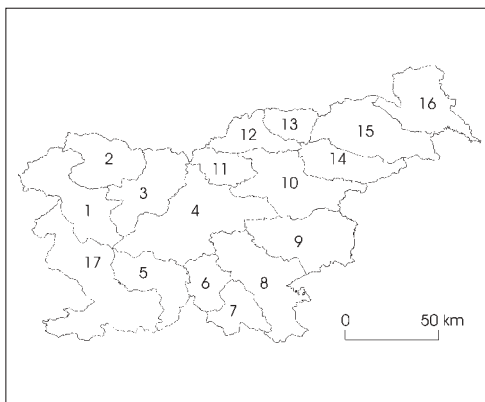
številka območja	ime območja	površina območja v ha
1	tolminsko	142.489
2	triglavsko	100.068
3	kranjsko	119.858
4	ljubljsko	227.776
5	postojnsko	99.375
6	ribniško	56.526
7	kočevsko	60.519
8	dolenjsko	165.388
9	posavsko	146.633
10	savinjsko	152.965
11	gornjegrajsko	52.714
12	koroško	65.978
13	pohorsko	44.705
14	dravinjsko	86.209
15	dravsko	153.665
16	prekmursko	117.174
17	kraško	235.022
skupaj		2.027.064

Preglednica 2: Gozdnogospodarska območja v Sloveniji leta 2002.

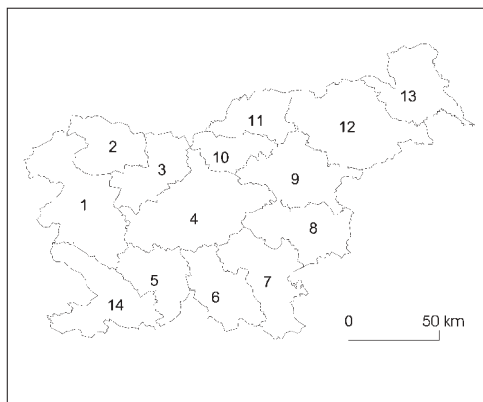
številka in ime območja	številka in ime območja	površina območja v ha
1	Tolmin	222.940
2	Bled	101.566
3	Kranj	107.641
4	Ljubljana	250.355
5	Postojna	107.347
6	Kočevje	117.997
7	Novo mesto	152.238
8	Brežice	135.986
9	Celje	154.575
10	Nazarje	69.116
11	Slovenj Gradec	88.895
12	Maribor	232.308
13	Murska Sobota	133.614
14	Sežana	152.486
skupaj		2.027.064

členitve na posamezna območja oziroma regije težavna in nikoli povsem končana naloga. Rezultat je odvisen od izbranih metod in meril oziroma ciljev členitve.

Eno najstarejših praktičnih členitev Slovenije predstavlja razdelitev na 17 gozdnogospodarskih območij, ki je nastala leta 1948 (slika 1). Žumer, avtor prvotne razdelitve, je pri svojem predlogu upošteval tako naravne (geomorfologija oziroma gravitacija, hidrologija) kot družbene dejavnike (lesna

Slika 1: Razpored 17 gozdnogospodarskih območij v Sloveniji v letu 1948 (Gašperšič 1995).

Slika 2: Sedanji razpored 14 območnih enot Zavoda za gozdove Republike Slovenije.

industrija, sistem cest, regionalnost). Ta delitev je nastala iz praktičnih razlogov in se je zato z (utemeljenimi) popravki tudi obdržala; v prvotni zasnovi gradi regijske enote s kombinacijo naravnih in družbenih dejavnikov, katerih cilj je, da omogoča znotraj tako zaokrožene celote zagotavljati trajnostno zasnovano gospodarjenje z gozdom. Prvotno predlagana razdelitev (preglednica 1 in slika 1) je bila deloma neuravnotežena, zato se je z združitvijo nekaterih območij njihovo število ustalilo na sedanjih 14 gozdnogospodarskih območij (Gašperšič 1995, 35). To razdelitev je z manjšimi popravki prevzel tudi na novo nastali Zavod za gozdove Republike Slovenije v svoji delitvi na gozdnogospodarska območja: (preglednica 2 in slika 2).

3 Rezultati

3.1 Primerjava meja območnih enot

V preglednicah prikazujemo razmerje med celotno dolžino meja in mejo, ki teče po naravi med območnimi enotami Zavoda za gozdove Republike Slovenije.

V prvotni razdelitvi na 17 gozdnogospodarskih območij je 28,5 % vseh meja med območji potekalo po naravi (greben, dolina, reka, neizržito po terenu) oziroma po cestah, ostalih 71,5 % meja pa je potekalo po občinskih mejah in mejah katastrskih občin. Razlogi, zakaj niso uporabili dosledno družbeno upravnih meja, so različni, največkrat so se naslanjali na parcelno lastništvo.

V trenutno veljavni delitvi na 14 območnih enot poteka kar 89,1 % vseh meja po mejah občin oziroma katastrskih občin, še vedno pa poteka 10,9 % meja po naravi, od tega 1,5 % po rekah Vipava, Branica, Kobilica in še po nekaj manjših potokih (Šumik, Iganca).

3.2 Primerjava meja območnih enot s poimenovanjem besede gozd

Zanimiv je pregled poimenovanja besede gozd v različnih slovenskih govorih (Benedik 1990, 216).

Na sliki 3 prikazujemo prirejeno karto s 13 najbolj pogostimi poimenovanji gozda. Opozoriti velja, da je potrebno meje med posameznimi poimenovanji vzeti zares »mehko« oziroma ekotonsko, kljub temu pa nudi slika zanimive iztočnice za razmišljanje in primerjave z regionalizacijami. Drugačen govor je najboljši dokaz o tem, da so se poselitvena jedra razvijala dokaj neodvisno, predvsem zaradi naravnih omejitev (relief, obsežni gozdni kompleksi).

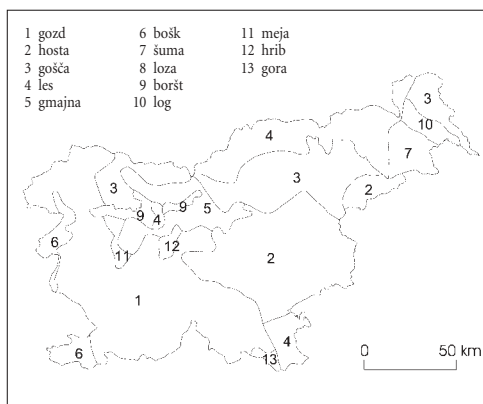
Preglednica 3: Primerjava meja med nekdanjimi 17 območnimi enotami (rdeče: celotna dolžina meje med območnimi enotami v km, zeleno: dolžina meje, ki poteka po naravnih danostih (vode, doline, grebeni, pobočje, ceste in poti...) v km).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1		66,7	49,8	9,7							0,5						53,9
2	0,0		47,6														
3	23,0	0,0		86,0													
4	8,2		18,5		51,5	25,5		49,9	30,5	42,2	36,7						
5	38,2			31,9		30,3											90,3
6				12,1	0,0		32,4	28,2									
7				4,9		16,2		53,5									
8						5,9	8,6		65,2								
9				18,1				21,0		44,7							
10				21,2					8,0		47,8	41,9		66,5			
11				0,0						9,5		21,8					
12										24,1	0,0		37,5	7,1			
13												7,7		8,5	18,6		
14										3,6			0,0		65,3		
15													4,3	14,6		67,3	
16															28,5		
17					35,8												

Preglednica 4: Primerjava meja med sedanjimi 14 območnimi enotami rdeče: celotna dolžina meje med območnimi enotami v km, zeleno: dolžina meje, ki poteka po naravnih danostih (vode, doline, grebeni, pobočje, ceste in poti...) v km.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1		65,2	34,0	40,9	22,3									60,5
2	0,0		60,2											
3	0,0	0,0		97,4						0,5				
4	10,0		0,0		55,1	31,3	33,9	43,2	44,2	38,7				
5	0,0			7,3		39,4								88,4
6				14,1	0,0		90,8							
7				0,0		4,8		73,7						
8				9,5			15,1		63,9					
9				0,0				27,3		59,1	20,8	82,3		
10			0,0	0,0					0,0		59,2			
11									0,0	0,0		31,0		
12									0,0		18,2		78,2	
13												0,0		
14	10,7				25,7									

Tako vidimo, da predstavljajo mejo med imenovani včasih reke (Ledava, Mura, mestoma Krka), večji grebeni (Pohorje), gozdni kompleksi (Kočevski rog, Posavsko hribovje, Krim z Mokercem, Gorjanci) in prostorsko zaključene naravne enote (Bela krajina, Posočje, Istra). Najbolj pestra in prepletajoča slika je, razumljivo, v Ljubljanski kotlini v bližnjim zaledjem.

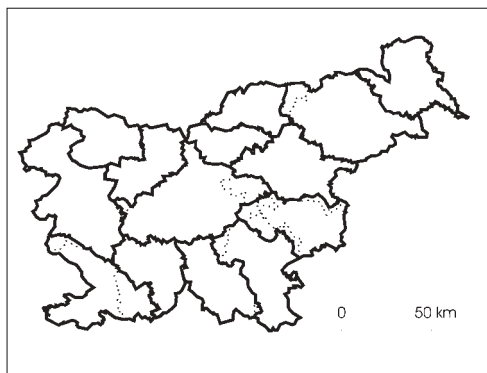
Slika 3: Poimenovanje gozda v slovenskih govorih (prirejeno in po Benedik 1990).

Primerjava med mejami govorov in območnih enot pokaže le nekaj prostorske podobnosti, še najmočnejše ujemanje gre skozi Kočevski rog, kjer se meja območnih enot Kočevje in Novo mesto dobro ujema z glasovno mejo med »gozdom« in »hosto«. Deloma dobro se ujema tudi meja med območnima enotama Ljubljana in Kranj z glasovno mejo »gmajna«, »boršt« in »les«, podobna ugotovitev velja za ujemanje meje med območnima enotama Ljubljana in Nazarje ter glasovno mejo med izrazoma »gmajna« in »gošča«. Te ugotovitve znova potrjujejo, da so bile v preteklosti največje naravne ločnice med ljudmi gorski grebeni in veliki gozdni masivi, ki so vsaj deloma vplivali na razmejitve vplivnih con s katastrskimi občinami.

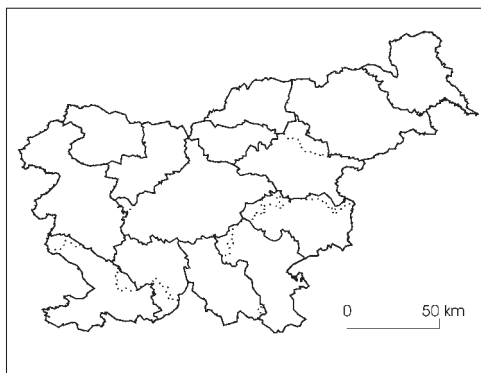
3.3 Primerjava meja območnih enot z mejami Vrišerjevih in Plutovih regij

Primerjava meja območnih enot (OE) z Vrišerjevo regionalizacijo kaže, da se Vrišerjeva mezoregija Pomurje povsem ujema z mejo OE Murska Sobota, mezoregija Podravje se ujema z OE Maribor povsod, razen na severovzhodnem delu, kjer se Vrišerjeva členitev dosledno drži meja občin oziroma katastrskih občin, OE Maribor pa sega prek te meje na vzhod in zajema katastrske občine: Spodnja Kapla, Zgornja Kapla, Brezni Vrh, Brezno, Savnik, Ožbalt, Vurmat, Podvelka, Rdeči breg II, Janževski Vrh, Lehen, Ribnica na Pohorju oziroma dele katastrskih občin: Radelca, Remšnik, Vas, Kozji Vrh, Orlica, Hudi kot. Omenjene površine sodijo po Vrišerju v Jugovzhodno Koroško. Razen omenjene razlike se Vrišerjeva mezoregija Jugovzhodna Koroška popolnoma ujema z mejami OE Slovenj Gradec.

Vrišerjeva mezoregija Savinjsko zajema OE Nazarje in OE Celje, s tem da se na jugu Vrišerjev meja razlikuje od meje OE Celje in OE Brežice. Katastrske občine Svibno, Hotemež, Vrhovo Njivice, Radeče, Zavrata, Obrežje in Širje sodijo po Vrišerju še v Savinjsko mezoregijo, po gozdarski razdelitve pa v OE Brežice, ki leži po Vrišerju že v mezoregiji Spodnje Posavje. Podobno velja na jugovzhodnem delu prostora, kjer ležijo katastrske občine Kunšperk, Zagaj, Osredek, Gorjane, Veternik in Šentvid pri Planini ter deli katastrskih občin Trebče, Podsreda Kozje, Pilštajn, Zagorje in Golobinjek že v OE Brežice in ne v OE Celje, saj gre meja med območji ponekod po cestah in v naravi, ne pa po katastrskih mejah, ki se jih drži Vrišerjeva klasifikacija, po kateri spadajo vse omenjene površine v Savinjsko mezoregijo. Vrišerjeva mezoregija Spodnje Posavje se tudi na jugu in zahodu ne ujema z mejami OE Brežice in OE Novo mesto, saj teče razmejitev med obema območjima deloma tudi po reki in cesti. Tako ležijo katastrske občine Dole, Zagrad, Stara vas, Dobrava, Mršeča vas, Ostrog in deli katastrskih občin Gradišče, Šentjernej in Vrhpolje v OE Brežice, po Vrišerju pa sodijo omenjene površine v Dolenjsko. Podobno neskladje je na zahodnem delu mezoregije, kjer ležijo katastrske občine Straža, Šentrupert, Novo Zabukovje, Bistrica, Mokronog, Selo-Mirna, Brezovica, Mirna, Ostrožnik, Staro zabukovje Laknice, Jelševc, Trebelno, Ornuška vas in del katastrske občine Lukovek v OE Brežice, po Vrišerju pa v mezoregijo Dolenjsko, kamor sodi sicer pretežni del OE Novo mesto. OE Novo mesto vsebuje na severu tudi katastrske

Slika 4: Primerjava meja območnih enot z mejami Vrišerjevih regij (1990).

Slika 5: Primerjava meja območnih enot z mejami Plutovih regij (1999).

občine Podboršt, Dod, Sušica, Krka, Podbukovje, Valična vas, Zagradec, Ambrus, Višnje in del katastrske občine Veliko Globoko, ki sodijo po Vrišerju v Osrednjo Slovenijo. OE Kočevje zajema katastrsko občino Dolenja Podgora, ki sodi po Vrišerju še v mezoregijo Dolenjska. Sicer sodi OE Kočevje po Vrišerju v mezoregijo Osrednja Slovenija. Prav tako sodi v isto mezoregijo OE Ljubljana in izjemo Zasavja, ki mu Vrišer namenja svojo mezoregijo. Manjša izjema so tudi Žiri, kjer sodijo katastrske občine Dobračeva, Žirovski Vrh, Žiri, Opale, Ledinica, Vrsnik II in del katastrske občine Koprivnik še v OE Ljubljana, po Vrišerju pa že v Gorenjsko. Nekaj neskladij je še pri mejah med OE Ljubljana in Postojna, kjer sodijo deli katastrskih občin Novi Svet in Hrušica ter Rakek v OE Postojna po Vrišerju pa še v mezoregijo Osrednja Slovenija. Na severovozdu Slovenije ni razlik med mejami (razen že omenjeno področje Žiri), le Vrišerjeva mezoregija Gorenjsko zajema površine OE Bled in OE Kranj. Do večjih razlik prihaja spet v jugozahodni Sloveniji. Tako vključuje OE Sežana katastrske občine Nova vas, Sela na Krasu, Temnica, Lipa, Kostanjevica na Krasu Opatje Selo, Vrtoče, Renče in dele katastrskih občin Miren, Dornberk in Branik, ki sodijo po Vrišerju še v Goriško mezoregijo. Tudi tu prihaja do razlik zaradi različnih meja, saj poteka meja med OE Sežana in Tolmin mestoma v naravi po rekah, Vrišer se dosledno drži meja katastrskih občin. Velika sprememba je tudi na področju Ilirske Bistrice, kjer večji, zahodni del občine Ilirska Bistrica v OE Sežana, manjši, vzhodni del pa v OE Posotjna, po Vrišerju pa sodi cela občina v mezoregijo Notranjsko. Podobno je s katastrskimi občinami Volče, Košana, Kal, Stara Sušica, Suhorje, Nadanje selo in Narin, ki sodijo v OE Sežana, po Vrišerju pa tudi v mezoregijo Notranjsko.

Primerjava meja območnih enot s Plutovo regionalizacijo na nivoju makroregij kaže, da se Plutova makroregija Pomurje tudi povsem ujema z mejo OE Murska Sobota. Plutova makroregija Podravje zajema celotno OE Slovenj Gradec in OE Maribor ter občine Vitanje, Zreče in Slovenske Konjice; te tri sicer sodijo v OE Celje. Plutova makroregija Jugovzhodna Slovenija zajema v grobem področje OE Brežice in OE Novo mesto, manjše razlike pri mejah z OE Celje, Ljubljana in Kočevje smo opisali že pri primerjavi z Vrišerjevo regionalizacijo. Z Vrišerjevo regionalizacijo se ujemata tudi Plutovi makroregiji Gorenjska in Severna Primorska, razlikujejo pa se meje Osrednje Slovenije, ki je na Notranjskem pri Plutu večja, hkrati pa uvršča občino Ilirska Bistrica k Južni Primorski.

4 Sklep

Človek je obvladal pokrajino šele s poselitvijo, ob tem se je moral prilagajati tako naravnim danostim (relief, klima, voda, prst ...) kot tudi družbenim okoliščinam, ki so skupaj določali nosilno kapaciteto vsakokratne družbe (Antrop 1988). Vplivni prostor vsake poselitvene celice je prej ali slej naletel na

meje sosednje poselitvene enote in tako so nastale bolj ali manj (ne)vidne povezave pa tudi meje med ljudmi, živčimi v različnih teritorialnih enotah. Tem danostim so se ljudje v veliki meri prilagodili tudi z upravno delitvijo na katastrske občine, te pa so bile osnova za nastajanje in spreminjanje občin in tako okostje večine družbenogeografskih regionalizacij.

Čeprav poteka danes skoraj 90 % vseh meja območnih enot po mejah občin oziroma katastrskih občin, še vedno pa poteka dobrih 10 % meja po naravi. Meje po rekah verjetno niso najbolj posrečeno izbrane, saj vemo, da reka ni ločevalnica v naravi, pač pa deluje povezovalno (Klemenčič 1998, 206). Ostale naravne meje potekajo ponekod po grebenih, kar je z vidika vodozbirnih območij na nekraškem svetu logično, oziroma po pobočjih, pri čemer se navezujejo praviloma na parcelne meje in se, kjer je mogoče, navezujejo tudi na obstoječe ceste in poti. Tako lahko sklenemo, da je obstoječa delitev na 14 območnih enot Zavoda za gozdove Republike Slovenije v bistvu preverjena členitev po pretežno družbenih dejavnikih, mejah upravnih enot.

Primerjava meja območnih enot z mejami regij pri Vrišerjevi in Plutovi regionalizaciji pokaže v grobem podobno sliko, razen omenjenih nedoslednosti (naravne meje namesto meje po katastrskih občinah) se pokažejo večje spremembe na območju Konjiške gore, spodnjega Posavja, Zasavja, Žirov ter še največ na območju Ilirske Bistrice. Razlike v členitvah so brez dvoma tudi posledica različnih obdobj, v katerih so regionalizacije nastajale in vsebinskih pogledov na členitve. Kljub temu pa je visoka stopnja podobnosti dokaz, da smo tako gozdarji kot geografi, sicer deloma po različnih načelih, oblikovali dovolj podobno členitev, ki bi lahko bila, tudi zaradi več kot polstoletnega preizkusa v praksi, zanimiv temelj za nove regionalizacije Slovenije.

5 Literatura in viri

- Antrop, M. 1988: Invisible connectivity in rural landscapes. *Connectivity in landscape ecology*.
- Benedik, F. 1990: Poimenovanje gozda in refleksi ē v besedi sneg v slovenskih govorih. *Razprave XIII, razred za filološke in literarne vede SAZU*. Ljubljana.
- Gašperšič, F. 1995: *Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdovi*. Ljubljana.
- Golob, S., Čas, M., Azarov, E. 1990: *Prostorsko proučevanje in spremljanje pustošenja in propadanja gozdov ter spremljanje namembnosti gozdnega prostora*. Raziskovalna naloga, IGLG. Ljubljana.
- Hladnik, D. 2002: Assessment of the diversity of the landscape structure in Slovenia. *Landscape planning in the era of globalisation, Conference proceedings*. Portorož.
- Kladnik, D. 1996: *Naravnogeografske členitve Slovenije*. *Geografski vestnik* 68. Ljubljana.
- Klemenčič 1998: Drago Perko in Milan Orožen Adamič (glavna urednika): *Slovenija – pokrajina in ljudje*. *Geografski vestnik* 70. Ljubljana
- Marušič, I., Ogrin, D. 1995: *Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji*. Raziskovalna naloga, Inštitut za karajinsko arhitekturo Biotehnične fakultete. Ljubljana.
- Natek, K. 1998: *O regionalizaciji Slovenije*. *Geografski vestnik* 70. Ljubljana.
- Perko, D. 1998. *The regionalization of Slovenia*. *Geografski zbornik* 38. Ljubljana
- Perko, D., Orožen Adamič, M. (urednika) 1998: *Slovenija – pokrajine in ljudje*. Ljubljana.
- Plut, D. 1999: *Regionalizacija Slovenije po sonaravnih kriterijih*. *Geografski vestnik* 71. Ljubljana.
- Vrišer, I. 1990: *Ekonomskogeografska regionalizacija Slovenije*. *Geografski zbornik* 30. Ljubljana.
- Wraber, M. 1960: *Fitocenološka razčlenitev gozdne vegetacije v Sloveniji*. *Ad annum horti botanici Labacensis solemnem*. Ljubljana.
- Wraber, M. 1969: *Pflanzengeographische Stellung und Gliederung Sloweniens*. *Vegetatio* 17 (1–6). The Hague.
- Zupančič, M., Marinček, L., Seliškar, A., Puncer, I. 1987: *Considerations on the phytogeographic division of Slovenia*. *Biogeographia* XIII.
- Zupančič, M., Žagar, M. 1995: *Novosti v fitogeografski delitvi Slovenije*, I. *Razprave XXXVI, IV. razred SAZU*. Ljubljana.
- Žumer, L. 1976: *Delež gozdov v Slovenskem prostoru*. IGLG, Ljubljana.

6 Summary: A division of Slovenia on forest management regions – an example of a practical regionalization

(translated by the author)

Several interesting articles and polemics on regionalization and typification of Slovenia have appeared in geographical scientific literature in the last decade of the 20th century (Kladnik 1996, 123; Natek 1998, 139; Perko 1998, 23; Perko and Orožen Adamič 1998; Plut 1999, 9) one suggestion of regional landscape type classification has been also launched by landscape architects (Marušič and Ogrin 1995).

According to different geographical criteria natural-geographical and social-geographical regionalizations can be distinguished. It is interesting that natural-geographical divisions prevail in the articles mentioned above. New attempt of division developed on sustainable criteria based on natural and some social givens were proposed by Plut (1999), however a division on social criteria by Vrišer (1990) should not be neglected.

It is interesting that most authors of regionalizations mentioned did not pay much attention to the divisions of Slovenia, based on natural givens and proposed by other disciplines such as phytosociology and forestry.

Present article is an attempt to complete the regionalization of Slovenia by division that is for more than half a century known and used by Slovenian foresters.

First the development of this division from initial 17 to the present 14 regional forest units is explained. The division proposed by Žumer was based on natural elements (geomorphology and gravitation, hydrology) and also social-economic elements (distribution of wood industry, road system and regionality). This division was very practically oriented and could survive until now with some minor necessary changes only. From its very beginning this division tried to combine natural and social-economic elements in a way to assure sustainable forest management within each regional unit. Since the initially proposed division was slightly unbalanced it has been turned later into present 14 regional units after combining some too small units. This present division of regional forest units was compared with a map of different names, used in Slovenia to denote forest (Benedik 1990, 216) and with regionalizations of Slovenia, proposed by Plut (1999) and Vrišer (1990). Because borders of cadastral units and municipalities were used by both authors the comparison with forest regional units (using mostly the same criteria) was easier. All comparison and calculations were done using GIS systems in the environment of the Cartalinx 1.2 and Idrisi 2.0 programmes. Corel DRAW 6.0 was used for drawings.

At present 89.1% of regional forest unit borders is following borders of municipalities and cadastral communities, 10.9% of borders is based on natural givens 1.5% of them on rivers and springs.

The map of different names, used in Slovenia to denote forest shows that sometimes rivers (Ledava, Mura, partly Krka), ridges (Pohorje) forest massives (Kočevski rog, Posavsko hribovje, Krim with Mokerc, Gorjanci) and regionally enclosed spatial units (Bela krajina, Posočje, Istra) represent a border between different names. However such picture is much less clear and more complex near Ljubljana. The comparison of this map with regional forest units shows only some spatial similarity, most of it in the area of Kočevski rog (huge forest massifs in the southern part of Slovenia) where borders of regional forest units of Kočevje and Novo mesto are quite similar with phonetic border. Such similarity can be traced partly also between borders of regional units Ljubljana and Kranj and regional units Ljubljana and Nazarje respectively. We may conclude that forest massifs and ridges did represent quite significant borders between people in the past and these natural elements partly influenced the spatial distribution of cadastral communities.

The comparison of regional forest units with regionalization proposed by Vrišer (1990) and Plut (1999) shows that most significant differences appear in the area of eastern Pohorje, Konjiška gora mountain, Spodnje Posavje, Zasavje, Žiri and in the region of Ilirska Bistrica.

Due to all this statements and especially half of century proved tradition we may conclude that distribution of regional forest units in Slovenia can be regarded as a good basis for all possible future regionalizations of Slovenia.

